

FUNDACJA
ANDRZEJA
WRÓBLEWSKIEGO

SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
MERYTORYCZNEJ
FUNDACJI ANDRZEJA
WRÓBLEWSKIEGO
ZA ROK 2020

Fundacja Andrzeja Wróblewskiego została zarejestrowana 27 lutego 2012 r. pod numerem KRS 0000412488 w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego.

Organ sprawujący nadzór: Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Fundatorzy:

Marta Wróblewska (córka artysty),
Krystyna Łysik (wnuczka artysty),
Magdalena Ziółkowska i Wojciech Grzybała.

Zarząd Fundacji:

Wojciech Grzybała (prezes),
Magdalena Ziółkowska (wiceprezeska)

Do głównych celów statutowych Fundacji należą:

- rozwój, rozpowszechnianie i kontekstualizowanie wiedzy o życiu i twórczości Andrzeja Wróblewskiego (ur. 1927, Wilno – zm. 1957, Tatry),
- wsparcie naukowe oraz organizacyjne dla instytucji kultury, naukowców, kuratorów, artystów i wszystkich zainteresowanych w badaniach nad tematyką dotyczącą życia i twórczości Andrzeja Wróblewskiego,
- opieka konserwatorska nad dobrem artystycznym Andrzeja Wróblewskiego pozostającym w instytucjach publicznych, zbiorach spadkobierców i kolekcjach prywatnych,
- popularyzacja i promocja polskiej sztuki współczesnej w kraju i za granicą, w tym twórczości Andrzeja Wróblewskiego.

Nasze cele statutowe realizujemy poprzez:

- inicjowanie i organizowanie wystaw, konferencji naukowych, seminariów, sympozjów, warsztatów i innych wydarzeń artystycznych związanych ze sztuką współczesną, w szczególności z życiem i twórczością Andrzeja Wróblewskiego,
- realizację zadań publicznych na zlecenie organów administracji publicznej w zakresie kultury i sztuki, ochronę dóbr kultury i dziedzictwa narodowego związanych ze sztuką współczesną,
- inicjowanie i udział w polskich i międzynarodowych projektach badawczych związanych ze sztuką współczesną, w szczególności z życiem i twórczością Andrzeja Wróblewskiego,
- prowadzenie działalności wydawniczej, w tym internetowej, promującej oraz popularyzującej życie i twórczość Andrzeja Wróblewskiego,

- inspirowanie naukowców, kuratorów, artystów i wszystkich zainteresowanych wokół celów i idei Fundacji oraz współpracę z innymi podmiotami o podobnych celach działania,
- gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie materiałów archiwalnych, naukowych oraz informacji dotyczących życia i twórczości Andrzeja Wróblewskiego,
- opiniowanie w sprawach twórczości artystycznej Andrzeja Wróblewskiego, ze szczególnym uwzględnieniem orzekania o autentyczności prac oraz prowadzenie prac konserwatorskich w zakresie spuścizny artysty,
- przetwarzanie i udostępnianie materiału wizualnego, reprodukcji prac Andrzeja Wróblewskiego oraz tekstów jego autorstwa,
- przyznawanie nagród oraz stypendiów artystom i naukowcom.

Fundacja posiada pełnię majątkowych praw autorskich do niemal wszystkich utworów stworzonych przez Andrzeja Wróblewskiego. Na podstawie darowizny Spadkobierców Artysty, Fundacja uzyskała prawa do utworów Andrzeja Wróblewskiego, które są zastrzeżone wyłącznie dla niej i chronione na podstawie przepisów prawa polskiego i międzynarodowego.

Od 2012 r. Fundacja wprowadziła określone zasady udostępniania reprodukcji i udzielania licencji osobom prywatnym oraz instytucjom rozróżniając „naukowe i edukacyjne korzystanie z utworów” oraz „komercyjne korzystanie z utworów”. W myśl uchwały Zarządu Fundacja udziela bezpłatną licencję na korzystanie z utworu lub udostępnienie jego reprodukcji uczelniom wyższym i jednostkom badawczym.

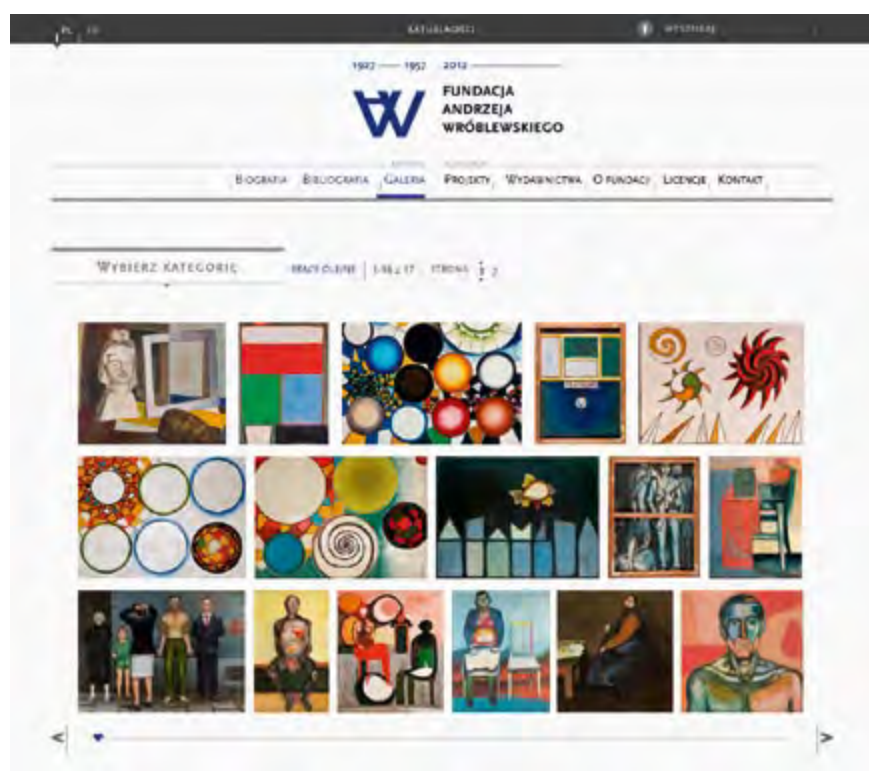
**Rozbudowa internetowej
bazy danych
www.andrzejwroblewski.pl**

W 2020 r. kontynuowaliśmy prace nad dwujęzyczną polsko-angielską internetową bazę danych poświęconą Andrzejowi Wróblewskiemu – jego życiu, twórczości, recepcji oraz działaniom i projektom prowadzonym przez Fundację.

Baza zawiera zweryfikowane tytuły dzieł artysty z rozróżnieniem na tytuły autorskie, tytuły nadane w 1958 r. przez matkę artysty oraz tytuły funkcjonujące w literaturze przedmiotu. Weryfikacji poddaliśmy również datowanie dzieł.

W bazie danych znajdziemy:

- 50 artykułów Andrzeja Wróblewskiego publikowanych w krajowej prasie w latach 1947–1956, z naukowym opracowaniem, dostępnych w wersji online i pdf do pobrania,
- galerię reprodukcji dzieł artysty podzieloną wedle technik artystycznych na: prace olejne, akwarele/ gwasze/ tusze, litografie, drzeworyty, fotografie, rysunki i szkice, monotypie – każdej z prac towarzyszy pełen rekord opisujący lico i odwrocie pracy i pojawiające się na nich zapiski,
- dokumenty z życia artysty – dyplomy, zaświadczenia etc.,
- dokumentację działalności Fundacji z bogatym materiałem wizualnym.

Wystawa *Maria Jarema. Andrzej Wróblewski. Realizm istotny* w Spectra Art Space w Warszawie

**Spectra Art Space, Warszawa
19.12.2019 – 12.04.2020
kuratorka: Ania Muszyńska**

„Wystawa prezentuje dwie wielkie osobowości polskiej sztuki, które w znaczący sposób ujawniły własną indywidualność i uniwersalność w burzliwym okresie tuż po II wojnie światowej, tworząc równoległe w Krakowie lat 40-tych i 50-tych.

Fundacja udzieliła licencji dot. współpracy

Spacer wirtualny po wystawie:
https://starakfoundation.org/pl/spectra/news/maria_jarema_andrzej_wroblewski

Maria Jarema i Andrzej Wróblewski reprezentują nowoczesne malarstwo powojenne, spod znaku „realizmu istotnego”, o którym, jako pierwsi pisali Mieczysław Porębski i Tadeusz Kantor w kluczowym manifestie "Pro domu sua" z 1946 roku. Realizmu, który sprzeciwia się płytkiemu i nic nie znaczącemu mimetyzmowi, a staje się pretekstem do wyrażania istoty rzeczy. Realizmu, którego formuła, może z powodzeniem udźwigać abstrakcyjne i niejednoznaczne treści, i wreszcie którego nowa forma nie lekceważy dokonań awangardy.” (materiały prasowe organizatora)

**MARIA
JAREMA**

**ANDRZEJ
WRÓBLEWSKI**

**realizm
istotny
substantial
realism**

19.12.2019 - 12.04.2020

**Wystawa *Late Klee* w David
Zwirner Gallery w Londynie**

**David Zwirner Gallery, Londyn
6.03 – 18.04.2020**

Wystawa *Late Klee* to pokaz ponad 30 prac Paula Klee (1879–1940) z kolekcji rodziny artysty. Jak mówią organizatorzy: „Prace prezentowane na wystawie *Late Klee* podkreślają zróżnicowane praktyki wizualne stosowane przez artystę w ostatnim okresie twórczości. Gra kreską jest zauważalna w serii grafik o często osobistym charakterze, natomiast umiejętności Klee jako kolorysty pokazują zarówno abstrakcyjne kompozycje, jak i prace figuratywne ukazujące twarze przypominające maski.” Wśród prezentowanych prac Paula Klee znajdują się powszechnie znane i często wystawiane: *Schema eines Kampfes* (1939), *Ohne Titel, Gitter und Schlangenlinien um „T”* (1939) *Folter* (1938). Wystawie tej towarzyszy prezentacja wczesnych abstrakcji Andrzeja Wróblewskiego pochodzących z prywatnych europejskich kolekcji. Większość z nich wystawianych jest po raz pierwszy np. [*Kompozycja abstrakcyjna nr 149*]. Takie konstelacje dają możliwość konfrontacji artystycznej kreatywności Wróblewskiego z jego zapiskami dotyczącymi inspiracji, w których znalazła się twórczość Paula Klee.

Fundacja Fundacja udzieliła licencji dot. współpracy oraz konsultowała kwestie naukowe.

**Wystawa Andrzej
Wróblewski. Waiting Room
w moderna galerija
w Lublanie**

**Moderna galerija, Lublana
15.10.2020 – 10.01.2021**

**kuratorzy: Wojciech
Grzybała, Marko Jenko,
Magdalena Ziółkowska**

Moderna galerija jest jednym z najstarszych i najbardziej prestiżowych muzeów w Europie Środkowej, które od kilku dekad inicjuje odważne projekty wystawienniczo-naukowe, poświęcone dziedzictwu powojennej Jugosławii i Europy Środkowo-Wschodniej. W sześciu przestrzeniach, których łączna powierzchnia wynosi ponad 800 m², zaprezentowano ponad 120 dzieł Andrzeja Wróblewskiego z ostatnich lat twórczości, tj. 1955–1957. Wśród nich znajdują się znane płótna, liczne gwasze, monotypy oraz kilkanaście wielkoformatowych prac powstałych na papierze pakowym. Znaczną grupę stanowią obrazy nigdy wcześniej niewystawiane lub takie, które pokazano publicznie po raz ostatni w 1958 roku.

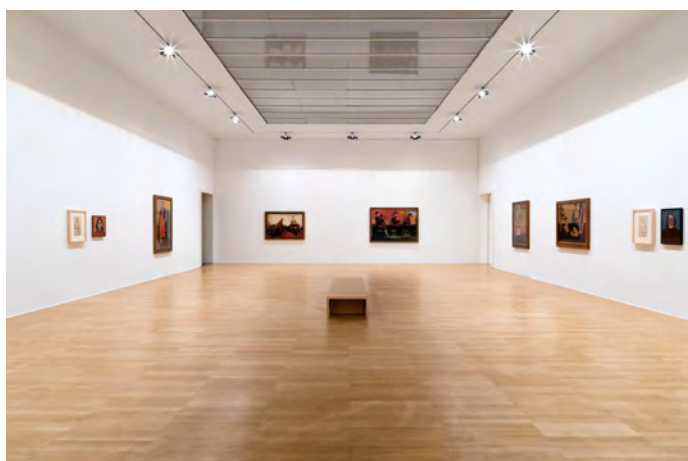
To pierwsza zagraniczna prezentacja twórczości Wróblewskiego, w której zespół kuratorski w skoncentrował się na ostatnich latach twórczości artysty. Okres ten symbolicznie rozpoczyna się 10 maja 1954 roku, z chwilą narodzin pierwotnego syna Andrzeja, zwanego w domu rodzinnym „Kitkiem”, zaś kończy w dniu śmierci Wróblewskiego 23 marca 1957 roku w Tatrach.

„Mentalność poczekalni”

Metaforyczną oś wystawy budują dwie symboliczne figury – ludzi przyszpilonych do krzeseł, w oczekiwaniu, zadumie, bezczasie, zdegradowanych, anonimowych i zdeindywidualizowanych. To „mentalność poczekalni”, jak nazwał ją Heiner Müller, niemiecki dramaturg – charakterystyczna dla doświadczenia komunizmu Europy Środkowo-Wschodniej. Magdalena Ziółkowska wyjaśnia: „Wystawę potraktować można jako próbę odpowiedzi na pytanie, dlaczego po ponad 70 latach warto wrócić do podróży do Jugosławii, której artysta doświadczył w 1956 roku. Dla niektórych będzie to analiza rządowych dokumentów, wnikliwe przyjrzenie się zebranych faktom, czy też lektura dziennych wpisów w kalendarzyku. Dla innych będzie to podróż pełna domysłów i hipotez, podróż okryta tajemnicą”.

I choć codzienność życia w Jugosławii za czasów Tito tak dalece odbiegała od warunków ekonomicznych i sytuacji społeczno-artystycznej PRL-u i innych krajów zza żelaznej kurtyny, ustawienie takiej perspektywy pozwala na podjęcie bardziej uniwersalnych tematów związanych z moralną egzystencją, reżimem ciała, pracą uczuć i żałoby.

Wystawa porusza się wokół sześciu tematów. Pierwszym, którego bohaterem są delegaci, jest rekonstrukcja podróży, którą Wróblewski odbył między 30 października a 21 listopada 1956 roku z krytyczką sztuki Barbarą Majewską do Jugosławii. Delegatami są oczywiście Barbara Majewska i Andrzej Wróblewski. „Artysta wyruszył w podróż w momencie głębokiego kryzysu osobistego, który zmusił go do zrewidowania własnej postawy artystycznej. W tym sensie, jak zauważyła Barbara Majewska, »była to nie tylko podróż w aurze polskiego Października, lecz podróż na Południe«. Innymi słowy, była to podróż, w trakcie której Wróblewski i Majewska przeżywali wyjątkowe doświadczenia zmysłowe: »inne formy wzgórz, inne zapachy, inna roślinność, inne światło, inne budowle, inni ludzie«”.

Kuratorzy zgromadzili tu liczne archiwalia, fotografie, dokumenty, jak i dzieła artysty, w których można odnaleźć bezpośrednie inspiracje jugosłowiańską sztuką współczesną, postaciami takimi jak Lazar Vujaklija, ale także krajobrazem, folklorem, lokalną architekturą i „stećci” – rzeźbionymi nagrobkami kamiennymi znajdującymi się w tej części Europy. Wiele prac powstałych po tej podróży cechuje uderzająca atmosfera oczekiwania – czy może przerażające poczucie – śmierci. Część z nich skupia się na motywie nagrobków, pogrzebów, inne na petryfikacji lub uprzedmiotowieniu ludzkiego ciała.

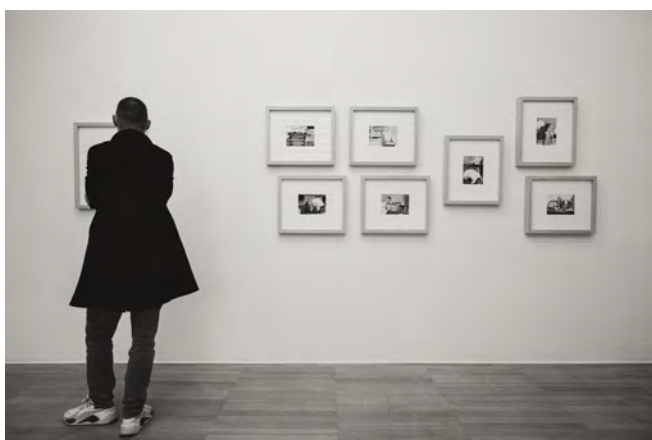

Ich zwieńczeniem jest monumentalne płótno *Nagrobek*, (*Nagrobek kobieciarza*), którego bohater, kobieciarz, jest pełen sprzeczności. Motyw kobieciarza jest drugim tematem wystawy. Postać ta jest przewodnikiem po zbiorze 86 monotypii, powstałych najpewniej na przełomie 1956/1957 roku. Na wystawie zobaczymy aż 33 z 35 odnalezionych dotąd monotypii artysty. To właśnie w tej technice Wróblewski przywołuje wątki obecne w jego wczesnej twórczości – ryby, konie, skrzypce, pojazdy czy postać szofera; ale jednym z nich mocno zajmującym uwagę artysty jest kobiece ciało przekształcane na niezliczone sposoby i przedstawiane z wieloma atrybutami. Z racji odwołania do wszystkich najważniejszych tematów poruszanych przez Wróblewskiego, zbiór ten zwany jest artystycznym testamentem artysty.

Trzecią kwestią podejmowaną na wystawie, po której oprowadza widza ukrzesłowiony – bardziej widmo niż bohater – jest temat oczekiwania, hipnotyzujący inwentarz poczekalni, kolejek i ukrzesłowień. Dzieł, które artysta pokazał jeszcze za życia na III Wystawie Dyskusyjnego Salonu Plastyki „Po Prostu” w sierpniu 1956 roku oraz przedstawień kobiet i portretów młodej modelki.

Kolejna część wystawy, której bohaterkami są matki i córki, karmicielki, opiekunki, kochanki oraz żony, poświęcona jest atmosferze życia domowego i codzienności macierzyństwa. Liczne portrety żony, kobiece akty, wnętrza krakowskiego mieszkania artysty i pracowni zostają umieszczone w dialogu ze słynnym płótnem Matki, Antyfaszystki zgłoszonym przez artystę na Ogólnopolską Wystawę Młodej Plastyki „Przeciw wojnie – przeciw faszyzmowi”, zorganizowaną w ramach V Światowego Festiwalu Młodzieży i Studentów latem 1955 roku

Oddzielną przestrzeń przeznaczono na prace zorganizowane wokół motywu chłopca – bardzo ważnego i nierozpoznanego na szeroką skalę tematu w późnej twórczości artysty, na czele ze słynnym obrazem *Chłopak na żółtym tle*, *Model*, (*Chłopczyk*).

W ostatniej części wystawy zaprezentowano prace artysty, z których wyłania się postać protagonisty – bohatera o dwojakiej naturze, zmierzającego w nieznane, poza horyzont, gdzieś przed siebie, w ponadczasowym pojeździe. Czasami jest on szoferem, innym razem – pasażerem. Jak pisze Branislav Dimitrijević w swoim eseju „Rückenfigur Wróblewskiego”, ta postać o podwójnej naturze jest także literackim bohaterem poezji Różewicza, Apollinaire’a i Lorki – wizualnie nieprzekładalna, ale przepełniona sugestywnym nastrojem.

Znacząca obecność wystawy „Andrzej Wróblewski. Waiting Room” w polskich mediach, w tym także tych internetowych i na platformach informacyjnych, była możliwa dzięki wizycie zaproszonych dziennikarzy na preview wystawy oraz uroczystym wernisażu. W spacerze dla polskich mediów udział wzięli: Piotr Sarzyński – „Polityka”, Katarzyna Janowska – portal onet.pl, Dobromiła Błaszczyk – „Lynx Contemporary”, Łukasz Kamecki – artinfo.pl, Stach Szablowski – „Przekrój”, „Zwierciadło”, Justyna Nowicka – Radio Kraków, Agnieszka Kozak – „Gazeta Wyborcza”, „Wysokie Obcasy”.

Na okoliczność wystawy wydano we współpracy z Instytutem Adama Mickiewicza zestaw pocztówek prezentujący archiwalne zdjęcia i mapę podróży Wróblewskiego i Majewskiej do Jugosławii

W polskich mediach tradycyjnych i social mediach pojawiło się 71 publikacji, w tym:

- media tradycyjne (tygodniki opinii, główne portale internetowe, kluczowe tytuły piszące o sztuce i designie, radio oraz telewizja): 54 publikacje,

- social media (profile mediów): 17 publikacji

Najważniejsze i najbardziej opiniotwórcze media zamieściły recenzje z wystawy, rozmowy z kuratorami, artykuły tematyczne – m.in. „Rzeczpospolita”, „Polityka”, „Wysokie Obcasy Extra”, „Przekrój”, „Gazeta Wyborcza”, Radio dla Ciebie, Radio Kraków.

Ponadto, wystawa została nominowana do nagrody Onetu i Miasta Krakowa – O!Lśnienie w kategorii SZTUKI WIZUALNE za: „kuratorowanie i zorganizowanie mimo pandemii wystawy Andrzeja Wróblewskiego. Poczekalnia. Podczas gdy wszędzie na świecie organizatorzy odwoływali duże wystawy, kuratorzy zdecydowali się na otwarcie wystawy, na której znalazło się 120 prac.”

W słoweńskich mediach tradycyjnych i social mediach pojawiło się 28 publikacji, w tym:

- media tradycyjne (tygodniki opinii, główne portale internetowe, kluczowe tytuły piszące o sztuce i designie, radio oraz telewizja): 23 publikacje,
- social media (profile mediów): 5 publikacji

Ponadto wystawa „Andrzej Wróblewski. Waiting Room” została uznana przez dziennik „Dnevnik” za jedną z wystaw roku 2020 w ocenie krytyków.

Publikacja

Wystawie towarzyszy katalog pod tym samym tytułem, wydany w języku angielskim, z siedmioma esejami krytycznymi Ivany Bago, Branislava Dimitrijevića, Wojciecha Grzybały, Marko Jenko, Ljiljany Kolešnik, Ewy Majewskiej i Magdaleny Ziółkowskiej, licznymi archiwaliami, zdjęciami z podróży Wróblewskiego i Majewskiej oraz reprodukcjami ponad 220 prac artysty.

Publikacja jest współwydana i dystrybuowana międzynarodowo przez prestiżowe niemieckie wydawnictwo Hatje Cantz.

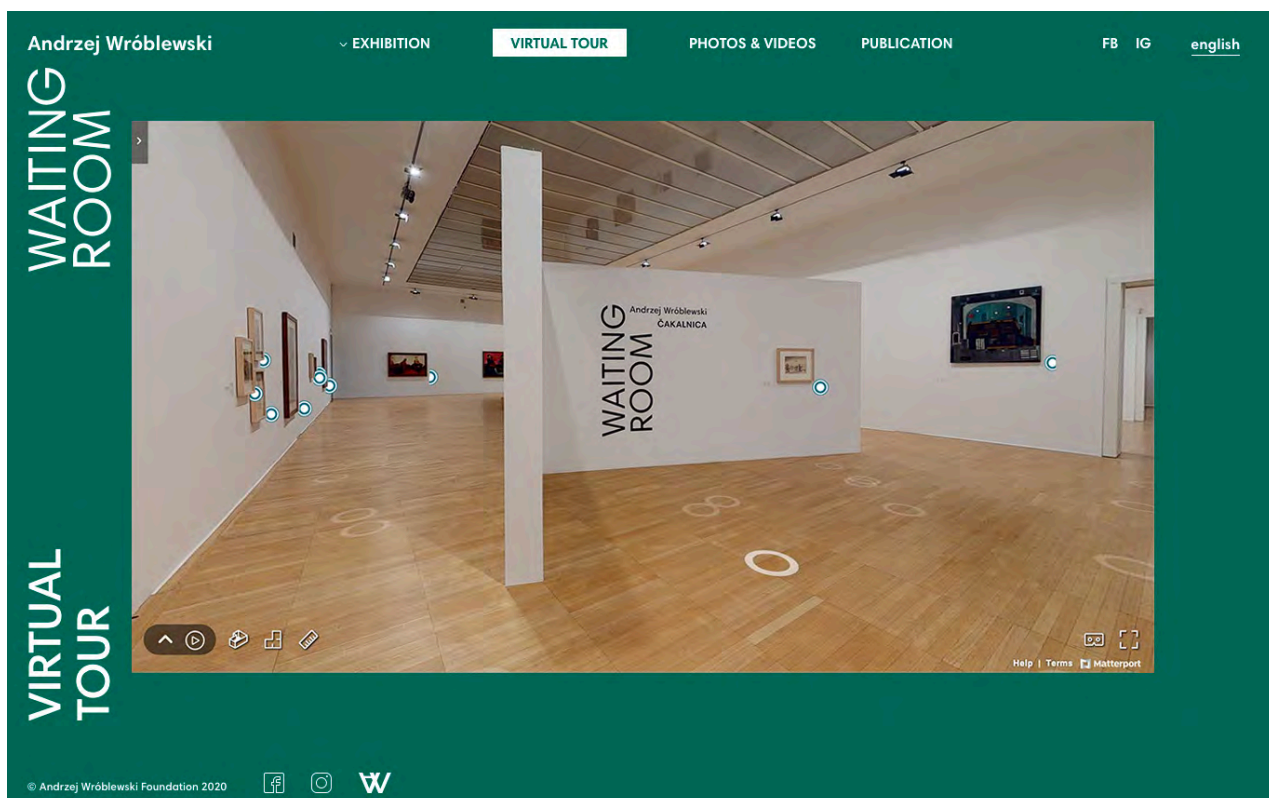
Partnerem wydawnictwa i współorganizatorem wystawy jest Instytut Adama Mickiewicza.

Wirtualny spacer

Dzięki dedykowanej platformie internetowej waitingroom.andrzejwroblewski.pl możemy wirtualnie przespacerować się po wystawie w 3D, obejrzeć wszystkie prace artysty zaprezentowane w 6 przestrzeniach moderna galerija o łącznej powierzchni ponad 800 m2. Możemy również przeczytać wybór tekstów poświęconych ekspozycji. W serwisie są też dostępne filmy – wspomnienie Barbary Majewskiej o Andrzeju Wróblewskim i ich wspólnej podróży do Jugosławii jesienią 1956 roku, dokumentacja z otwarcia ekspozycji oraz komentarze kuratorów.

Platforma waitingroom.andrzejwroblewski.pl dostępna jest w wersji angielskiej, a niebawem również w polskiej i słoweńskiej.

Projekty wieloletnie zainicjowane przez Fundację Andrzeja Wróblewskiego

Projekt konserwatorski prof. Marzenny Ciechańskiej z Wydziału Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie

Wystawę *Andrzej Wróblewski. Waiting Room* w Moderna galerija w Lublanie poprzedził trzyletni projekt konserwatorski prowadzony przez Fundację Andrzeja Wróblewskiego i profesor Marzennę Ciechańską z warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych. W jego ramach przeprowadzono konserwację 70 obiektów na papierze, które stanowią większość wystawionych w Lublanie prac będących własnością prywatnych kolekcjonerów.

O szczegółach specjalistycznych badań profesor Marzenna Ciechańska opowiada w filmie towarzyszącym wystawie w reżyserii Piotra Sikory.

Na aukcji "Skarby Muzeum Narodowego w Warszawie" zorganizowanej przez Towarzystwo Przyjaciół Muzeum Narodowego w Warszawie 19 grudnia 2019 r. Wojciech Grzybała, prezes Fundacji, zaadoptował jeden z obrazów Andrzeja Wróblewskiego z kolekcji Muzeum *Rozstrzelanie surrealistyczne, (Rozstrzelanie VIII)*. W 2020 r. wręczono certyfikaty adopcyjne.

